

Milorad BOBIČIĆ »PROTIVVAZDUŠNA ODBRANA«

Izdanje Viza, 1975. godine

U nas su često objavljivani članci, rasprave i pogledi na ovu temu. To su bili pretežno radovi fragmentarnog karaktera. U knjizi druga Bobičića se prvi put svestrano analiziraju svi elementi protivvazdušne odbrane (vazdušno osmatranje i javljanje, protivvazdušna borba i mere protivvazdušne zaštite). »U knjizi se analizira protivvazdušna odbrana u savremenim uslovima i daju mišljenja i preporuke za rešavanje pojedinih problema«, kaže se u uvodu knjige. Stiče se utisak da autor nije imao ambicija da ovim delom popuni sve praznine koje postoje u teoriji protivvazdušne odbrane, nego da postavi jednu opštu teoriju (služeći se pretežno deskripcijom) o svim njenim elementima u kojoj sigurno ima i dilema, koje daljim istraživanjem treba potvrditi ili odbaciti. Obilje podataka, šema, crteža, proračuna td. o pojedinim borbenim sredstvima za napad iz vazduha i borbenim sredstvima PVO ukazuju na to da je autor zna- lački koristio našu i stranu stručnu literaturu iz ove oblasti. Treba konstatovati da je pri tome vešto izbegavao opasnost od nekritičkog kopiranja stranih iskustava.

U knjizi se deo materijala prvi put u nas obrađuje u jednoj javnoj publikaciji. Ovo se osobito odnosi na delove knjige u kojima se analiziraju objektivni faktori koji utiču na organizovanje i izvođenje PVO i na protivelektronska dejstva u sistemu PVO, kojima je dat veliki prostor. Pored isticanja uloge i značaja elektronskih dejstava, autor detaljno analizira načine i mogućnosti zaštite od tih dejstava u sistemu PVO.

Inače, knjiga ima uvod i četiri poglavlja. Već u uvodu autor nas upoznaje sa značajem i zadacima protivvazdušne odbrane uopšte i elementarnim pojmovima i definicijama koji će kasnije dobro doći čitaocu radi lakšeg razumevanja materije. »Normalno je pretpostaviti da će zaraćena strana koja prva počne rat nastojati da, već u prvim čsovima, napadajući iz vazduha, nanese protivniku što snažnije, a

možda i odlučujuće udare. Zato se smatra da od spremnosti sistema protivvazdušne odbrane i njegovog uspešnog dejstva mnogo zavisi koja će od zaraćenih strana izaći jača na kraju početnog perioda rata», kaže autor u ovom delu knjige.

Pošto su organizacija i način izvođenja PVO u korelaciji s napadnim sredstvima iz vazduha, autor nas upoznaje sa nekim osnovnim osobinama avijacije i helikoptera, njihovim naoružanjem i načinom upotrebe.

Prilazeći realistički analizi svih činilaca koji utiču na organizovanje protivvazdušne odbrane, autor ukazuje kako na to utiču reljef, klima i meteorološke prilike, veličina teritorije i razmeštaj objekata na njoj. Posebno se osvrće na uticaj blokovskog opredeljenja na organizaciju PVO. Iz toga izvlači zaključak o uticaju svih ovih faktora na način oblikovanja sistema PVO uopšte, pa i u nas.

Četvrto poglavlje nosi naslov »Mogućnosti jedinica i ostalih elemenata u sistemu PVO«. To je najopširniji deo teksta. Njegova stručna obrada, kao i iznošenje načela o načinu upotrebe jedinica u sistemu PVO stvaraju realne uslove da se knjiga može koristiti i kao udžbenički materijal u školama gde se predaje predmet Protivvazdušna odbrana. Iako, zbog obimnosti postojećeg teksta (431 strana) i vremena kada je autor završio rukopis, nisu detaljnije analizirana iskustva najnovijih lokalnih ratova, ipak neki delovi knjige mogu biti od koristi za sve strukture opštenarodne odbrane.

Sasvim se realno može zaključiti da knjiga »Protivvazdušna odbrana« pruža mogućnost čitaocu da shvati dosta složene pojmove iz područja protivvazdušne odbrane. I ne samo to. Autor ističe i veliki broj problema protivvazdušne odbrane uopšte, a posebno u našim uslovima ratovanja. On nudi i neka alternativna rešenja, a u nekim slučajevima probleme ostavlja otvorenim. Ipak, može se zaključiti da je njegova osnovna poenta na stvaranju jedinstvene protivvazdušne odbrane (trupne i teritorijalne) u malim zemljama.

Pukovnik
Ilija NIKEZIĆ